

Uchwała Nr 4200/II/87/2023

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 15 maja 2023 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Lipowa kredytu długoterminowego w wysokości 2.500.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Lipowa** kredytu długoterminowego w kwocie 2.500.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty kredytu przez Gminę Lipowa została wydana na wniosek Wójta Gminy Lipowa Nr 1/RF/2023 z dnia 12 maja 2023 r. w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia kredytu jest uchwała Rady Gminy Lipowa Nr LXIV/412/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na finansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji

papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów. Uchwała została podjęta w oparciu o art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z uchwałą kredyt w kwocie 2.500.000 zł zostanie zaciągnięty z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy w kwocie 900.000 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 1.600.000 zł. Kredyt zostanie zaciągnięty w 2023 roku, a jego spłata nastąpi w latach 2026-2032, wg następującego harmonogramu wskazanego we wniosku Wójta Gminy:

- rok 2026 – kwota 200.000,00 zł
- rok 2027 – kwota 300.000,00 zł
- lata 2028-2032 – kwoty po 400.000,00 zł rocznie.

Źródłem spłaty kredytu wraz z odsetkami będą dochody budżetu gminy. Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowić będzie weksel własny Gminy Lipowa wraz z deklaracją wekslową.

Opinia o możliwości spłaty kredytu została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Lipowa, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2023 rok, po zmianach zakłada:

— dochody ogółem	w kwocie	59.610.673,19 zł,
— przychody ogółem	w kwocie	8.616.145,50 zł,

w tym z tytułu:

— <i>wnioskowanego kredytu</i>	<i>w kwocie</i>	<i>2.500.000,00 zł,</i>
— <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.628.344,06 zł,</i>
— <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>122.628,29 zł,</i>
— <i>wolnych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>4.365.173,15 zł,</i>
— wydatki ogółem	w kwocie	66.626.818,69 zł,
— rozchody ogółem	w kwocie	1.600.000,00 zł,

w tym z tytułu:

— <i>spłaty kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>100.000,00 zł,</i>
— <i>wykup obligacji</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.500.000,00 zł.</i>

Uchwała budżetowa Gminy Lipowa podjęta na 2023 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.) określa limity zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych:

- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych w kwocie 1.600.000 zł
- na finansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 900.000 zł.

Zaciągnięcie przedmiotowego zobowiązania wyczerpuje powyższe limity.

Budżet na 2023 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy uwzględnieniu uregulowań z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.), art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851) i art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.). Do ustalenia powyższej relacji na lata 2023-2025 dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, co wynika z art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964). Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana wraz z jej zmianami przewiduje również zachowanie powyższej zasady w kolejnych latach prognozy.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Lipowa jest uchwała Rady Gminy Lipowa Nr LIX/369/22 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lipowa na lata 2023-2032 wraz z jej zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat oraz koszty obsługi kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, jak również wykup wyemitowanych obligacji wraz z odsetkami oraz planowanego do zaciągnięcia kredytu, którego dotyczy niniejsza opinia. Zgodnie z prognozą w okresie spłaty przedmiotowego kredytu budżet Gminy mogą obciążyć ewentualne spłaty wynikające z udzielonych poręczeń. Znajduje to odzwierciedlenie w prognozowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe i wykup obligacji oraz w prognozowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych zobowiązań oraz potencjalną spłatę poręczeń wraz z odsetkami.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 ustawy o finansach publicznych oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach

publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu - przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2022-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. W przypadku Gminy Lipowa wskaźnik obliczany jest w oparciu o okres 3-letni zgodnie z wyborem dokonany przez Wójta Gminy Lipowa na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.), art. 79 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400 z późn. zm.), art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851), art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.), art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1265 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 141 z późn. zm).

W latach 2023-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. **Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych**, co wynika z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Lipowa wraz ze zmianami wynika, że w latach 2023-2032, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata kredytu wraz z odsetkami zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie wynoszą:

- w roku 2023 – 5,68%, przy dopuszczalnym wskaźniku 15,38%,
- w roku 2024 – 5,47%, przy dopuszczalnym wskaźniku 11,95%,
- w roku 2025 – 5,70%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,86%,
- w roku 2026 – 5,70%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,11%,
- w roku 2027 – 5,16%, przy dopuszczalnym wskaźniku 10,13%,
- w roku 2028 – 4,09%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,37%,
- w roku 2029 – 2,64%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,12%,
- w roku 2030 – 2,49%, przy dopuszczalnym wskaźniku 7,37%,
- w roku 2031 – 2,39%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,26%,
- w roku 2032 – 1,82%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,07%.

Skład zauważa, że na kształtowanie się relacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w myśl art. 244 ust. 1 tej ustawy, mają także wpływ przypadające do spłaty w tych samych latach budżetowych, kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę. Wykazane kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę, niekorzystające z wyłączeń ustawowych i przypadające do spłaty w latach 2023-2027 według danych z poz. 10.4 wieloletniej prognozy finansowej wynoszą **1.403.344,76 zł**, natomiast potencjalne spłaty wynikające z udzielonych poręczeń na lata 2023-2032 wykazane w poz. 2.1.2 prognozy wynoszą **8.134.177,50 zł**. Planowana w 2023 roku łączna kwota długu Gminy w wysokości **9.924.253 zł** aktualnie stanowi **16,6 %** planowanych dochodów budżetowych.

Skład Orzekający stwierdził, że na dzień wydania niniejszej opinii Gmina Lipowa dysponuje kwotą przychodów własnych w wysokości ponad 2,6 mln zł z tytułu wolnych środków, stanowiących nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, niezaangażowanych do budżetu 2023 roku (plan wynosi 4.365.173,15 zł - według stanu na dzień 27 kwietnia 2023 roku, wykonanie wynosi 7.053.363,40 zł - zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie budżetu jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 marca 2023 r). Z tego powodu, w ocenie Składu Orzekającego Organy jednostki samorządu terytorialnego powinny w pierwszej kolejności rozważyć finansowanie potrzeb budżetu 2023 r. wolnymi środkami zamiast zaciąganym nowym zadłużeniem w postaci kredytu, którego spłata i obsługa będzie generować dodatkowe wydatki dla Gminy.

Podsumowując, według aktualnych danych i informacji, zaciągnięcie opiniowanego zobowiązania w ocenie Składu Orzekającego nie zagraża realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i w następnych latach jego obsługi i spłaty.

W obecnej sytuacji Skład wskazuje jednak na trudne do przewidzenia skutki zachodzących zmian uwarunkowań prawno-finansowych oraz społeczno-gospodarczych zwiększających ryzyko prowadzenia gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz na konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania długiem jednostki samorządu terytorialnego, gdyż co należy raz jeszcze podkreślić zaciągane zobowiązania nie mogą zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCA
II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziedziak